

เสวนาการพัฒนาเยาวชนเชิงบวก
โดย มูลนิธิพะเยาเพื่อการพัฒนา
ณ อาคารหอจดหมายเหตุ เวทีโถงชั้น 1
วันที่ 6 พฤษภาคม 2554 เวลา 15.00-16.00 น.

ผู้ดำเนินรายการ: คุณเกรียงไกร ไชยอำมาตย์ มูลนิธิพะเยาเพื่อการพัฒนา

ถอดเทปการเสวนา

ผู้ดำเนินรายการ:

การเข้ามาทำงานของเยาวชนในชุมชนในหมู่บ้านของชาวภาคเหนือตอนบน ได้แก่ จังหวัดพะเยา ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ พิษณุโลก และนครสวรรค์ แต่วันนี้มีตัวแทนเยาวชน จาก 3 จังหวัด คือ เชียงใหม่ พะเยา และลำปาง อยากให้พี่น้อง เยาวชนได้แนะนำตัว

กฤษฎี:

มาจากเชียงใหม่ เป็นแกนนำเยาวชนในเชียงใหม่ ที่ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการรณรงค์ ป้องกันและแก้ไข ปัญหาโรคเอดส์ในภาคเหนือ โดยเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปในรูปแบบของการรณรงค์ทำความเข้าใจ เรื่องโรคเอดส์และเพศศึกษา

อิว (ชนกร ศรีสุวรรณ):

เป็นแกนนำเยาวชนของจังหวัดพะเยา ซึ่งเน้นในเรื่องของการรณรงค์เกี่ยวกับเรื่องเอดส์ เพศศึกษา และการเปิดใจหันมาคุยเรื่องเพศศึกษาให้มากขึ้น

อ้วน:

เยาวชนจังหวัดลำปาง ในเครือข่ายศูนย์บริการที่เป็นมิตร YPFS (Youth and PHA Friend Service) อยู่ในมูลนิธิ ทำเกี่ยวกับการรณรงค์ในพื้นที่ของอำเภอ เกี่ยวกับเรื่องเพศ

เอ็ม ปิยะพงษ์:

แกนนำจังหวัดเชียงใหม่ ในการทำงานของทั้ง 4 คนนั้น จะทำในเรื่องของเอดส์ เพศศึกษา และอนามัยเจริญพันธุ์ แล้วแต่ว่าในแต่ละพื้นที่ที่จะทำเรื่องอะไรเพื่อเป็นยุทธศาสตร์ของโครงการ และในพื้นที่นี้ ก็จะเปิดให้มีการให้ความรู้ การได้รับฟังข้อมูลที่ต้องการ และยังเป็นการทำให้ผู้ใหญ่ให้โอกาสกับเยาวชนด้วย

ผู้ดำเนินรายการ:

ระยะเวลาการทำกิจกรรมในชุมชน และจุดเริ่มต้นของการทำกิจกรรม รวมถึงการถูกพัฒนาที่จะต้องผ่านกระบวนการใดบ้าง

กฤษณ์:

ทำมาประมาณ 5-6 ปี เมื่อก่อนเป็นคนขี้อาย เป็นเด็กที่ไม่กล้าแสดงออก แต่เมื่อเริ่มทำกิจกรรมก็เริ่มมีความกล้า แสดงออกมากขึ้นเรื่อยๆ การพัฒนาตัวเองจะต้องเริ่มจากการวางเป้าหมายว่า เราอยากเป็นแบบใคร และจุดไหนที่เราอยาก เดินไปให้ถึง เราก็นำสิ่งที่ดีและสามารถนำมาใช้กับตัวเราได้บ้าง เช่น ถ้าเราอยากเป็นวิทยากร ก็ต้องสังเกตลักษณะที่วิทยากรพึงมี จากวิทยากรที่เป็นต้นแบบ สังเกตจากพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกมา และทำตามอย่างแต่ในส่วนที่ดี เรียกว่าเป็นการหาตัวอย่าง เพื่อจดจำสิ่งที่ดี แล้วนำมาพัฒนาตนเอง เป็นกระบวนการพัฒนาแบบทำกิจกรรม และวาง เป้าหมายตามแบบอย่างที่ดี (การพัฒนาตัวเองจากต้นแบบ โดยการหาตัวอย่างมาเพื่อพัฒนาให้ขึ้นไปตามนั้น)

อิว (ชนกร ศรีสุวรรณ):

กิจกรรมในรูปแบบของค่ายและการอบรมในหลายครั้ง จากประสบการณ์เงินถูกหล่อหลอมมาเรื่อย สิ่งแรกที่จะต้องเริ่มทำ คือ การเปิดใจ ซึ่งจะสามารถรับทุกสิ่งทุกอย่าง ถ้าเกิดเราเปิดใจ เราก็จะเกิดความเมื่อน่าย

จนไม่ได้อะไรกลับมา แต่หากเราเปิดใจเราจะได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมาย เกินกว่าที่เราคาดคิดไว้ (การเปิดโอกาสให้ตัวเองในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ)

อ้วน:

เริ่มต้นจากการถูกชวนไปอบรมเรื่อง เอดส์ เพศศึกษา และถูกมอบหมายให้เป็นผู้นำแทนรุ่นพี่ที่จะจบการศึกษา จนเกิดเป็นการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ทำให้เกิดความคิดที่ว่า “แม้ว่าจะยังเด็กแต่ก็สามารถเป็นผู้นำได้” (ซึ่งมันเป็นกระบวนการในการสร้างแรงจูงใจ)

ผู้ดำเนินรายการ:

การที่ได้ถูกมอบหมายให้ทำอะไรบางอย่างจนเกิดความคิดที่ว่า แม้อายุเท่านี้ แต่สามารถเป็นผู้นำได้ ทำให้เกิดความรู้สึกที่อยากจะทำต่อไปเรื่อยๆ

เอ็ม ปิยะพงษ์:

เยาวชนถูกกระบวนการในการอบรม การพัฒนาศักยภาพของผู้นำ บวกกับในขณะนั้นมีโครงการมาทำในพื้นที่ชุมชน โดยเกิดจากสถานการณ์ปัญหา ซึ่งทางชุมชนยังไม่รู้ ปัญหาของชุมชนคืออะไร ปัจจุบันโครงการเหมือนเป็นศูนย์รวมชุมชนโดยคนในชุมชนเอง เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาที่เยาวชนกำลังเผชิญอยู่ และเยาวชนที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ ซึ่งเป็นปัญหาที่มีเยอะมากในพื้นที่ และเยาวชนจะสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดีกว่า ปัจจุบันหลักการจากกระบวนการในเรื่อง เอดส์ เพศศึกษา และอนามัยเจริญพันธุ์ เยาวชนในพื้นที่เริ่มที่จะเข้ามาทำงาน ซึ่งในขณะนั้นปัญหาเรื่องเพศศึกษามีอยู่เยอะมาก เป็นอันดับต้นๆ ในจังหวัด แต่ในปัจจุบันมีจำนวนน้อยลงเนื่องจากมีกระบวนการในการเข้าถึงปัญหาและเกิดการบูรณาการร่วมกันถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหา

ผู้ดำเนินรายการ:

เป็นการผ่านกระบวนการโดยให้คิดก่อนว่า สถานการณ์ที่เกิดขึ้นคืออะไร และหาวิธีจัดการปัญหา โดยมีผู้ใหญ่เข้าร่วมด้วย ซึ่งส่วนใหญ่ทั้ง 4 คนนี้จะผ่านกระบวนการคล้าย ๆ กัน คือ การอบรม การวิเคราะห์ ซึ่งสามารถเห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวเรา จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งครอบครัวและชุมชน

ผู้ดำเนินรายการ:

กระบวนการที่ทำ ทำแล้วได้อะไร

กฤษฎี:

ย้อนถามผู้ฟัง (เยาวชนจากจังหวัดกระบี่) ซึ่งทุกคนก็ได้ผ่านกระบวนการต่างๆ ทำแล้วได้อะไร (ได้ความรู้ ได้พัฒนา การมีส่วนร่วม พัฒนาชุมชน) เราได้พัฒนาตนเอง ความรู้ การมีส่วนร่วมในชุมชน ซึ่งก็เหมือนกัน คือ ทำตรงนี้ได้ประสบการณ์ในการทำงานกับเยาวชน หรือทำกระบวนการต่าง ๆ คือ

1. ประสบการณ์กับตัวเรา
2. ประสบการณ์การทำงานร่วมกับผู้อื่น

ซึ่งการทำงานนั้นสามารถบอกได้ว่ามีแต่ได้กับได้ ถึงแม้ว่าเราอาจจะไม่เห็นเป็นตัวเงิน แต่เราจะรู้ว่า เราได้ประสบการณ์การทำงาน ซึ่งก็เคยพูดกับพี่ที่ทำงานด้วยว่า “ถ้าเรียนอย่างเดียว โดยไม่ได้ทำกิจกรรมควบคู่ไปด้วยมันก็จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์” คำที่ว่า “เกรดเฉลี่ยทำให้คนมีงานทำ แต่กิจกรรมทำให้คนทำงานเป็น” ซึ่งหลังจากที่ตัวเราเปลี่ยน ครอบครัวก็จะเปลี่ยนตามไปด้วย เมื่อก่อนครอบครัวจะไม่ค่อยให้การสนับสนุน ซึ่งทั้งหมดนี้ ต้องเริ่มจากการเปลี่ยนตัวเองก่อน โดยจะต้องคิดว่าจะเริ่มเปลี่ยนจากตรงไหน จะทำอะไร แล้วถึงต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเราก็จะเปลี่ยนตามทั้งครอบครัว และชุมชน เมื่อชุมชนเห็นความสำคัญว่าเยาวชนมีศักยภาพ เยาวชนพร้อมที่จะทำงาน ชุมชนก็จะให้การสนับสนุนเอง การทำกิจกรรมไม่ได้ก่อให้เกิดผลเสีย มีแต่ได้กับได้

ผู้ดำเนินรายการ:

จากที่ได้พูดคุยกับน้องกฤษฎี เมื่อวานนี้ ทำให้ได้ทราบว่า น้องสามารถที่จะเข้ามหาวิทยาลัยโดยไม่ต้องสอบ แต่ใช้แฟ้มสะสมผลงานแทน และยังสามารถเลือกคณะที่อยากเรียน ซึ่งอาจจะเป็นคณะที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนอีกด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ เกิดจากการที่เราเป็นผู้ให้โดยไม่หวังผลตอบแทน

อ้วน:

หากจะพูดถึงการเปลี่ยนแปลงของตัวเรา คงจะบอกได้ไม่หมด จึงขอพูดถึงเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสภาพจิตใจ จากเมื่อก่อนจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นคนทำงานหรือไม่ทำงาน เรียนหรือไม่เรียน เชื่อว่าทุกคนย่อมมีการเปลี่ยนแปลงสภาพจิตใจกันอยู่แล้ว ในฐานะคนทำงาน เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพจิตใจไปในทางที่ดี จากการเป็นผู้รับ ปัจจุบันเป็นผู้ให้ ซึ่งสิ่งที่ได้ ก็คือความสุขในการให้ที่มากกว่าการรับ นี่คือการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดความรู้สึกอยากจะทำกิจกรรมต่อไป เพราะว่ายิ่งทำมากยิ่งขึ้นมีความสุขมาก ในส่วนของครอบครัว สมัยก่อนพ่อกับแม่ บอกว่า ให้เรียนอย่างเดียว ถึงขึ้นไปพูดกับพี่ที่ทำงาน แต่ปัจจุบันครอบครัวไม่ค่อยห้าม แต่ก็ไม่ได้ให้การสนับสนุนเต็มที่ ซึ่งเวลาทำกิจกรรม เราจะทำให้เห็นว่า เป็นการไปทำกิจกรรม ไม่ใช่ไปมั่วสุมทำสิ่งเลวร้ายกัน เมื่อทำไปแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนา ครอบครัวก็จะเกิดการยอมรับในสักวันหนึ่ง

ผู้ดำเนินรายการ:

เป็นการเปลี่ยนแปลงจากการให้ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกมีความสุข และเมื่อเราให้คนอื่น คนๆ นั้นอาจจะให้ต่อไปเรื่อย ๆ

ธนกร ศรีสุวรรณ:

จากเด็กหลังห้องกลายเป็นเด็กที่มีคุณภาพ ขอบุคถึงโอกาสและการยอมรับของครอบครัวและชุมชน ครอบครัวรู้สึกอยากที่จะให้ทำกิจกรรมน้อยลง เพราะว่าเยาวชนตั้งใจทำกิจกรรมมากกว่าการศึกษาเล่าเรียน จากแต่ก่อนจนถึงปัจจุบัน ทักษะของครอบครัวเริ่มที่จะดีขึ้น จากการห้ามกลายเป็นการส่งเสริม การยอมรับ ในส่วนของชุมชน ก็จะมีการเกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เริ่มยอมรับมากขึ้น กลุ่มเยาวชนได้เป็นกลไกหนึ่งในการเสนอแผนในระดับตำบลและจังหวัด อีกทั้งยังมีโอกาสจากผู้ใหญ่ใจดี ในการเขียนแสดงคุณภาพของเยาวชน และชุมชนได้เปิดโอกาสให้มากขึ้น จากการที่ชุมชนเห็นเยาวชนเป็นเพียงตัวปัญหา ปัจจุบันเยาวชนเกิดปัญญา และสามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง เยาวชนจะมีแนวคิดและวิถีคิดในการแก้ปัญหา

ผู้ดำเนินรายการ:

เรื่องราวของการทำให้ชุมชนยอมรับและเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การเปลี่ยนตัวเองให้ชัดเจนว่า เยาวชนมีศักยภาพ มีความสามารถ และทำได้จริง

เอ็ม ปิยะพงษ์:

การเปลี่ยนแปลงเริ่มจากตัวเอง เมื่อก่อนเป็นคนเกรง จนได้เข้ามาสู่การอบรมจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความคิด ทักษะของครอบครัว ซึ่งในตอนแรกครอบครัวมักเกิดข้อสงสัยว่า “ไปทำไม ทำแล้วได้อะไร” เกิดความไม่แน่ใจในการทำงานเรื่องโรคเอดส์ เพศศึกษา เช่น ในครั้งหนึ่งที่ทำกิจกรรมรณรงค์การใช้ถุงยาง ซึ่งจะมีการแจกถุงยาง แล้วเพื่อนำติดตัวกลับบ้านไปด้วย ครอบครัวก็เริ่มจะสงสัยว่า ทำไมต้องพก แต่เมื่อเห็นว่าเป็นการทำกิจกรรม จึงเข้าใจ เป็นเด็กกิจกรรมที่ทำจากเยาวชนเพียงกลุ่มเล็กๆ และค่อยขยายตัว ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิพะเยาเพื่อการพัฒนาและผู้ใหญ่ใจดี

ผู้ดำเนินรายการ:

การเปลี่ยนแปลงจากเด็กที่ไม่สนใจจะทำกิจกรรม ก้าวเข้าสู่การเป็นเด็กกิจกรรม พ่อแม่ และชุมชนก็เกิดการยอมรับในศักยภาพของเยาวชนคล้ายกัน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับปัจจัยของผู้ใหญ่ในชุมชนว่า จะเห็นความสำคัญมากน้อยแค่ไหน ซึ่งก็แล้วแต่ว่า ในระดับไหน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัด ซึ่งเป็น

เงื่อนไขของผู้นำในแต่ละชุมชนถึงการให้ความสำคัญกับเยาวชนที่ทำโครงการมากน้อยแค่ไหน สุดท้ายนี้อยาก
ให้ฝากข้อคิดดี ๆ ไว้

กฤษฎี:

เริ่มจากการบอกตัวเองถึงสิ่งที่เราอยากจะทำ ซึ่งจะต้องเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ต่อตนเอง แล้ว
จะต้องคิดว่า เราอยากจะทำอะไรที่มีประโยชน์ต่อผู้อื่น เริ่มจากคิดว่าเราจะทำอะไร ทำในสิ่งที่เราชอบ แล้วเราจะ
รู้สึกสนุกกับกิจกรรมที่ทำ จะนำมาซึ่งการพัฒนาตนเอง โดยที่เราไม่รู้ตัว เริ่มจากตนเองแล้วครอบครัวและชุมชน
จะเปลี่ยนไปเอง

ผู้ดำเนินรายการ:

สรุป การทำกิจกรรมของเยาวชนนั้นให้ข้อคิดว่า ไม่มีใครพัฒนาบ้านเรา ชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ได้
เท่ากับตัวเราเอง ถ้าพัฒนาเยาวชนคนหนึ่ง อย่างเน้นวิชาการ เพราะเยาวชนก็ยังเป็นวัยรุ่น ยังต้องการความสนุก
สนาน และแฝงไปด้วยความรู้ ดังคำพูดที่ว่า กินอิม นอนอุน

